

אוהלי יוסף ויעקב

ע"ש הצדיקים הנסתרים יוסף ויעקב אבוחצירא זצ"ל

חידושים לפרשיות השבוע בדרך הרמז והקבלה מאת הרב אברהם הכהן שליט"א

יציאת שבת
17: 14
17: 15

כניסת שבת
ים - 15: 59
ת"א - 16: 15

שבת פרשת "ויגש"
"ויהי דבר ה' אליי"

אתר אוהלי יוסף ויעקב
www.hacohen.info
ד' טבת התשע"ד

הדבר, " וזהו שחזר דבר הַחֵלֶם שני פעמים, לפי שבא לחזק את קיומו ביוסף, והוא ברמז **שתי** פעמים **חֵלֶם** (78) גימט' **יוסף** (156),

והנה השורש למאבק זה בין יהודה ליוסף אנו מוצאים כבר באימותיהם **לאה ורחל**, שכל אחת היה ברצונה שהמלכות תצא ממנה, כיוון שבמלכות תלויים בה כל עניני אחרית הימים, עד גאולת עולם, עד **ביאת משיח**, לפיכך רחל מקנא באחותה שזוכה בבנים "ותקנא רחל באחותה" (בראשית ל א) סופי תיבות **לאה**, אותיות **ל הא**, והוא לפי שלאה ראתה אצלה את המלכות, הנרמזת באות **ל** שהיא כנגד **שלשים** מעלות, שבהם נקנית המלכות (אבות ו ה) גימט' **יהודה** (30),

כמו כן ראתה רחל אצל **לאה** אות **ה**, הרומזת לשם **הוי"ה** המצויה בגלוי בשם **יהודה**, ואילו אצל בנה יוסף הייתה אות **ה'** חסרה, שהיה בשמו **יו** של **יוסף** כנגד **יו** של שם **הוי"ה**, והיה צריך תוספת אות **ה**, כדי שיהיה בו שם **הוי"ה** במושלם.

לפיכך פונה רחל ליעקב ומבקשת בלשון "**הבה** לי בנים ואם אין מתה אנכיי" (בראשית ל א), שרמזה **רחל** ליעקב בבקשתה: "**הבה לי** בנים" תיבת **הבה** אותיות **הב ה** ותיבת **לי** ראשי תיבות **ל** (30) **יוסף**, כנגד יוסף שהיה בן **שלשים** בעמדו לפני פרעה כשיצא מן הבור, וברמז תיבת **בור** (208) בצירוף עם אות **ל** יעלה כמניין **רחל** (238) היא אמו.

וברמז: **אנכי** (81) גימט' **כסא** (81) הרומז **למלכות**, שבקשה רחל שהמלכות תצא ממנה, ועוד רמז מהכתוב "**הבה לי בנים ואם**" סופי תיבות גימט' **המלך** (95), ועוד רמז תמצא בראשי תיבות של כל הפסוק, כמנין **יוסף** חסר **ד'** כנגד **ארבעה** אותיות של שם **הוי"ה** בגלוי, שהיה חסר לו ליוסף, שהם כנגד אות **ד'** של **דיבור**, לפי שהיה חסר ליוסף תיקון **הדיבור** לפי שהיה מוציא דיבה רעה על אחיו,

ואילו אצל **יהודה** יש בשמו אותיות **הוי"ה** בגלוי שהיא מידת הרחמים, וכמו כן יש אות **ד'** בשמו

לקט פירושים מספר פרדס אברהם הכהן על פרשת ויגש

"וַיִּגַשׁ אֶלְיוֹ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יִדְבָר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאֵל יַחַר אַפְּךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה" (בראשית מד יח), הנה ראשי תיבות של הפסוק "**וַיִּגַשׁ אֶלְיוֹ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי**" ר"ת ויאמר יהודה גביע שלך אצלינו לא ימצא ואם ימצא הוא ודאי דרך הנחה ואם יקניטני אדוני מלחמה רבה בנינו יהיה.

מובא במדרש על הפרשה בפסוק "**כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו**" (תהלים מח ה), זה יהודה ויוסף שהיו שני מלכים מתגוששים זה בזה בראשית רבה (צג), וברמז **יהודה ויוסף** (186) גימט' "**מלך ומלך**" (186), והוא בסוד ב' משיחין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, וברמז דויד היוצא מיהודה, יקרא **דויד** (24) בכתוב **מלא** עם אות **י** (10) בסוד הכתוב: "ביום ההוא אֶקִים אֶת סֶפֶת **דְּוִיד** הַנְּפֹלֵת" (עמוס ט יא), ובצירוף עם **יוסף** (156), יעלה גימט' **שתי** פעמים **מלך** (90) כמניין **יהודה יוסף** (180),

שהנה עיקר דיבורם של **יהודה ויוסף** היה, בעניין מי ראוי להיות מלך על ישראל, שיהודה טען שהמלכות מגיעה לו בבחינת הכתוב: "לא יסור שֶׁבֶט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֶךָ מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁילוֹ וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים" (בראשית מט י), וגם יוסף טען שהמלכות מגיעה לו בבחינת הכתוב: "תִּהְיֶינָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקַדְקֹד יִזִּיר אֶחָיו" (בראשית מט כו), וזהו שאמרו האחים ליוסף: "הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ", משמע שהאחים לא רצו לקבל את מלכות יוסף עליהם, וצריך ביאור מדוע ולמה לא רצו לקבל את יוסף למלך עליהם? ונראה להקדים שעל פי חלומותיו של יוסף, שחזרו דברי החלום **שתי פעמים**, ככתוב: "**וַיִּחְלֶם** עוד חֵלֹם אַחֵר" הנה כל הסימנים מראים שהוא עתיד להיות מלך, וזו הסיבה שהיה יעקב אביו מנסה להשכיח את דבר החלום כדי לא לעורר את קנאת אחיו עליו, כמו שאמר "מה החלום אשר חלמת", וכתוב "ואביו שמר את

ראשי תיבות הפסוק "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני" גימט' הוי"ה (26) והמילים בי אדני הכוונה שיש בי שם אדני, שהוא רחמים, ואילו אתה יוסף עדיין בבחינת מידת הדין!

ואילו יוסף הוא מידת הדין כנגד שם אלהים (86), וכמו שאמר לו יהודה "כי כמוך (86) כפרעה" כי (30) גימט' ל' (30), כנגד יוסף שהיה בן שלשים במלכו ותיבת כמוך גימט' 86 כמניין אלהים (86) דהיינו שהוא בחינת דין שעדיין לא תיקן שם אלקים בשם אדני. (פרדס אברהם)

האלשיך הקדוש שואל, מה הייתה טענת יהודה, הלא בעצמו אמר שכולם יהיו עבדים לפרעה ולמה חזר וטען על כך, הלא אדרבה יוסף הקל להם ואמר שרק את בנימין יקח לעבד, ומתוך שיהודה חשב שכל הצער שמגיע להם הוא בגלל מכירת יוסף, אבל מכיוון שראה שרוצה לקחת רק את בנימין, לכן אמר שזה סתם עלילה מפני שבנימין לא היה במכירה ובגלל זה בא עליו בטענות.

כתוב בספרים לפרש הפסוק **איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי** עפ"י דרך המוסר, איך אעלה לאחר מאה ועשרים לאבינו שבשמים לתת דין וחשבון **שהנער איננו אתי**, שימי הנערות לא תוקנו וקלקלתי אותם, וצריך ללמוד מזה לדאוג לשמור על עצמו בימי הנערות כשעדיין צעירים ויכולים עוד לתקן הכל בקלות.

החפץ חיים אומר שהאחים היו להם הרבה שאלות על התנהגותו הקשה של יוסף אליהם ועל המאסרים, וכשאמר **אני יוסף** כבר הבינו את הכל, כך גם לעתיד לבוא כשיתגלה כבוד שמים ויאמר הקב"ה **אני ה'** כבר יובנו כל התלאות והצרות שהיו לכלל ישראל במשך כל הדורות.

ויש מפרשים ששואלים למה לא גילה להם שהוא יוסף מיד כשהגיעו אליו, ומפרשים בגלל שהיה צריך להתקיים החלום שהם **משתחוים** לו, ואם היה מתגלה להם מקודם הייתה להם בושה גדולה מזה שהם צריכים להגיע אליו ולהשתחוות לו, ומפני שלא הכירו אותו הייתה להם פחות בושה בזה.

כתוב במדרש שכל טוב, **אמר אבא כהן ברדלא או לנו מיום הדין או לנו מיום התוכחה, מה יוסף שהוא קטן של שבטים לא יכלו אחיו לענות**

הרומזת על **ד'** אותיות **הוי"ה**, וגם על בחינת הדיבור שהיה יהודה מתוקן בבחינת הדיבור בבחינת ראש המדברים, ככתוב: "ויאמר יהודה מה **נאמר** לאדני מה **נדבר** ומה **נצטדק** האלהים מצא וכו' **הננו** עבדים לאדוני וכו'" בראשית מד טז), וברמז כתוב "ויגש אליו יהודה ויאמר **בי אדני** וכו' **דבר** באזני **אדני** וכו'" נקט **ב' פעמים אדני**, לפי שרצה לרמוז ליוסף שיש בשמו שם **הוי"ה** רחמים בגלוי, וכן שיש לו את בחינת הדיבור, וברמז **ראשי תיבות** הפסוק "ויגש אליו יהודה ויאמר **בי אדוני**" גימט' **הוי"ה** (26),

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" (בראשית מד יח)

אליו יהודה ויאמר בי ס"ת **ריו (216)** כנגד מידת הגבורה (216) המסובבת את יהודה, שכרגע הוא יוסף בבחינת מידת הדין, **ויגש אליו (366)** גימט' שם הוי"ה (366), **בי אדני גימט' החסד (77)**, ידבר גימט' גבורה (216),

ידבר נא עבדך (363) גימט' ה' היה עזר לי (363) גימט' המשיח,

פי כמוך כפרעה (491) גימט' חסדי אבות (491) **דבר באזני אדני (431)** גימט' מגן אברהם (431),

ויגש אליו יהודה (396) גימט' רוח יעקב (396) **ויגש אליו יהודה (396)** גימט' קרע הוי"ה (396)

אדני שאל את עבדיו לאמר: "היש לכם אב או אח" (424) גימט' משיח בן דוד (424)

יהודה ויוסף - דין ורחמים

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" (בראשית מד יח)

לאה בלידת יהודה: **"הפעם אודה את הוי"ה על פן קראה שמו יהודה"** (בראשית כט לה) **יהודה אותיות ד' (אותיות) - הוי"ה - כנגד מידת הרחמים,**

רחל אמרה בלידת יוסף: **"ותאמר אסף אלהים את חרפתי"** (בראשית ל כג) **יוסף** היה מידת הדין, - אלהים, ככתוב: **"איש אשור רוח אלהים בו"** (בראשית פרק מא לח) כנגד מידת הדין.

שהמוכר עבד לגוי קונסין אותו עד עשרה פעמים, ולמשל אם שווה שלושים כסף קונסים אותו בשלוש מאות כסף, וקנס של הריגת עבד בתורה הוא שלושים כסף, נמצא שהאחים היו חייבים לו שלוש מאות כסף, אם כן הוא קיבל את הכסף הזה בזה שלא נתן להם, אבל בנימין לא היה במכירה בגלל זה נתן לו שלוש מאות כסף. עוד אומר החיד"א בגלל שיוסף הוציא מפיו שבנימין יישאר אצלו עבד, לכן רצה לפייסו עם שלוש מאות כסף.

חז"ל אומרים שפרעה שלח עגלות והיו בהם צורות עבודה זרה ושרפו אותם, ובגלל זה כתוב **וירא את העגלות אשר שלח יוסף** ולא העגלות של פרעה.

עוד יוסף בני חי. יוסף היה מלך 80 שנה, "עוד" גימטריה 80 רמז שיהיה מלך 80 שנה.

כתוב בפרשה כל השבעים נפש שירדו למצרים, ומפרש רש"י שלפי החשבון צריך להיות פחות אחד רק שכלולה גם יוכבד שנולדה בין החומות. **והדעת זקנים** מפרש בכל צרתם לו צר, שכביכול ה' נמנה אתם כשירדו למצרים והשלים לשבעים, וכשיצאו ממצרים נאמר **כשש** מאות אלף שה' חזר אתם מהגלות.

ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה. רש"י מפרש לסדר ישיבה בשבילו, רואים מזה שבלי תורה אי אפשר להתקיים, ותחילה צריכים לסדר מקום תורה.

וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד. מפרש רש"י אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו שהיה קורא את שמע. ומפרש **המהר"ל** מכיון שנתעוררה בו אהבה גדולה כל כך העביר את האהבה לאהבת ה', ולכן קרא פרשת ק"ש ואהבת את ה'. שואלים המפרשים ולמה יוסף לא קרא ק"ש, ומתרצים שהוא היה עסוק בכיבוד אב, והעוסק במצוה פטור מן המצוה.

מצרים מתחיל עם מ' פתוחה ומסתיים עם מ' סתומה, כי פרעה עשה הסמל של מצרים שנכנסים בה ולא יוצאים, ה' אמר ליעקב **אל תירא מרדה מצרימה** שאינו מסתיים במס סתומה שתהיה גם כניסה וגם יציאה, וכן כתוב **אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה**, שתהיה כניסה וגם יציאה, וכן כתוב **כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה**.

ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלושים

אותו, לעתיד לבא כשיזון ה' לכל אחד לפי מעשיו על אחת כמה וכמה. שואלים מהו הלשון "לפי מעשיו", ומפרשים כשישאלו אדם בבית דין של מעלה למה לא נתן צדקה, ויענה שלא היה לו די כסף, יאמרו לו הרי לדברים אחרים ודברים של מה בכך היה לך כסף לבזבז ורק לצדקה לא, או שישאלו אותו למה לא למדת תורה כראוי, ויענה שלא היה לו זמן שהיה עסוק בעסקים, יאמרו לו הרי בשבת וביו"ט היה לך די זמן פנוי ולמה לא למדת, וזה הפירוש לפי מעשיו, כל אחד ואחד לפי מצבו ולפי דרגתו,

וזהו התוכחה שיוסף אמר להם **אני יוסף העוד אבי חי**, אע"פ שהרי כל הזמן היו מדברים על האבא ומה שואל אותם **העוד אבי חי**, אלא שיוסף הוכיח אותם אם אתם דואגים לשלומם של אבא מדוע לא דאגתם עליו כשמכרתם אותי, הרי ידעתם שאבא אוהב אותי מאוד ורק עכשיו אתם דואגים עליו. ויש אומרים עוד פירוש שיוסף חשב שיכול להיות שבאמת יעקב מת, ורק רצו לעורר עליו רחמנות כדי שישחרר את בנימין לכן אמרו מפני הצער של אבא תשחרר אותנו, לזה אמר להם **יוסף אני יוסף** עכשיו תאמרו לי את האמת **העוד אבי חי**.

ויבך עליהם ר"ת ויראה יוסף ביהם כ"י ע'תידין ל'היות י' (10) ה'רוגי מ'לכות.

לכלם נתן לאיש חליפות שמלת ולבנימין נתן שלוש מאות כסף וחמש חלפת שמלת. שואלים חז"ל איך היה יוסף מעורר עוד פעם קנאה בין האחים אחרי שראה שאצלו יצא מכשול מזה, ומתרצים חז"ל שרצה לרמוז בזה שיצא מבנימין מרדכי הצדיק שיצא עם חמש בגדים, ככתוב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן, ושואל הגר"א וכי בשביל רמז יש לעורר קנאה, ומתיר שהחמש חליפות של בנימין היו באותו השווי כמו של האחים, וזה מרומז בזה שאצל האחים כתוב **חליפות** מלא ואצל בנימין כתוב **חליפת חסר ו'**.

יש ששואלים הרי היה צריך לתת לבנימין 6 חליפות, אחת כמו כולם וחמש לרמז, ומתרצים שמפני שהוא גרם להם שקרעו שמלותם כשמצאו הגביע באמתחת בנימין, לזה רצה להשלים להם את החליפות, אבל בנימין לא היה צריך להשלים שלא קרע את בגדיו ולכן נתן לו רק חמש לרמז.

החיד"א מפרש בשם הרוקח למה נתן לבנימין שלוש מאות כסף, מפני שאמרו בגמרא גיטין

ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי וגו'. יש מפרשים כיון שיעקב בא למצרים נהיתה ברכה בנילוס ונפסק הרעב, ופרעה ראה שיעקב נראה זקן מופלג וחשש שהולך למות ותפסיק הברכה, לכן שאל פרעה ליעקב **כמה ימי שני חייך**, ועל זה ענה לו כי מה שאני נראה זקן הוא רק מצרות אבל בעזהשי"ת אחיה עוד שנים טובות וכן היה שחי עוד 17 שנה.

ביום ח' טבת תלמי מלך יון הכריח את הסנהדרין לכתוב את התורה בלשון יונית והיה העולם חושך שלושה ימים, **ט' טבת** יארציית של עזרא ונחמיה, **י' טבת** בעשרה בטבת סמך מלך בבל על העיר. כתוב באבודרהם שאם היה חל **עשרה בטבת** ביום השבת היו צמים גם בשבת, שכתוב **בעצם היום הזה**.

דבר חיזוק בתורה

מסכת ברכות מתחילה באות **"מ"** (**מאימת**), ומסכת עוקצין שזה המסכתא אחרונה מסתיימת באות **"ם"** (**בשלום**), והמילה **"מצרים"** מתחילה באות **"מ"**, ומסתיימת באות **"ם"**. ובאמצע האותיות **"צרי"** שזה המילה **"יצר"**, זה מרמז לנו שאם לומדים תורה כובשים את היצר הרע.

לחידושים נוספים ניתן לצפות באתר

www.hacohen.info

שבת שלום ומבורך